

Societat

Urbanisme

Violència i crispació a l'inici de les autopistes d'Eivissa

Càrregues policials i manifestacions multitudinàries contra les obres més grans i cares mai fetes a les Illes Pitiüses.

Les obres de les autopistes eivissenques s'han iniciat enmig de protestes

L'eurodiputat d'ERC Bernat Joan ha estat uns dels eivissencs arrossegats per la Guàrdia Civil per protestar contra les obres.

Tres detinguts, dues persones ferides, dues excavadores cremades i mobilitzacions diàries de la població són el resultat de les primeres setmanes d'obres de les autopistes que el Govern balear i el Consell Insular fan a l'illa d'Eivissa. Les feines han trasbalsat la societat illenca i han desfermat un allau d'enfrontaments, incidents i acusacions permanents entre els responsables de la Plataforma Antiautopistes i els dirigents del Partit Popular. El PP no s'havia trobat mai amb una resistència tan contundent als seus macroprojectes, qüestionats fins i tot per una bona part del seu electorat, que el divendres passat va participar en una nova manifestació (la tercera en dos anys) a la qual assistiren milers de persones.

L'autopista que partirà Eivissa en dos i unirà l'aeroport amb la localitat de Sant Antoni tindrà una longitud de 22 quilòmetres en total, tot i que ha estat adjudicada en tres fragments i a dues empreses diferents. La tallada més gran se l'ha emportat Fomento de Construcciones y Contratas (FCC-Construcción), empresa de la qual és codirectiu l'exministre Abel Matutes, que ha tornat a exercir les funcions de cacic a Eivissa una volta ha abandonat la política estatal. Aquesta obra té un pressupost de prop de 100 milions d'euros. Unint tots els trams, la despesa converteix aquesta iniciativa en la inversió més important de tots els temps a Eivissa. Les altres dues parts han estat adjudicades a la companyia Matías Arrom Bibiloni (MAB), mallorquina, el propietari de la qual és soci de Matutes en una pedrera d'Eivissa. Les dimensions dels projectes provocaren des del primer moment el rebuig de la ciutadania, perquè es preveuen trams de sis carrils d'amplada, nombroses redones i passos subterranis, túnels, trams elevats i tot tipus d'actuacions que "convertiran Eivissa en una gran scalextric", afirmen els portaveus de la Plataforma, un moviment sorgit espontàniament entre els centenars d'expropiats per aquestes obres.

Dels enfrontaments verbals que mantenien els afectats, partits d'esquerra i ecologistes amb el Govern balear, Abel Matutes i Consell Insular s'ha passat ara a una fase de crispació oberta: un centenar o dos de persones acudeixen cada dia a les 7 h del matí al lloc de les obres per impedir l'actuació de les excavadores. La Guàrdia Civil (una vintena d'agents) ha actuat ja algunes vegades per dissoldre els concentrats, tot i que no sempre han aconseguit fer-los aixecar el bloqueig perquè els opositors al macroprojecte aviat tornaven a ser davant les màquines. Una dirigent local d'Esquerra Unida i exresponsable insular del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), Marian Suárez, va ser detinguda unes hores, juntament amb una altra persona. Una dona va ser hospitalitzada temporalment per l'acció policial i altres manifestants han acabats masegats en aquestes jornades de protesta. Fins i tot l'eurodiputat eivissenc d'ERC Bernat Joan i Marí va ser arrossegat per terra "com si fos un sac de patates", segons les seues paraules.

Recursos i més recursos. Mentrestant, els propietaris dels terrenys afectats no paren d'interposar recursos i denúncies davant el Tribunal Superior de Justícia de les Balears (TSJB), al·legant que el procés expropiatori no s'ha fet legalment i que s'han obviat tràmits imprescindibles. "A mi, ningú no m'ha dit encara quina superfície m'expropien, quan m'ho expropiaran, per on passarà la línia, què em pagaran, ni res de res", afirma Pere Torres, Casetes, mentre veu com la finca que la seua família té des del segle XVI és arrassada per enormes excavadores. La mateixa queixa l'expressen desenes de persones expropiades, que asseguren que no han rebut cap notificació ni cap informació sobre els límits concrets de l'expropiació.

Els recursos dels propietaris han estat de moment rebutjats, però han aconseguit aturar durant uns dies les obres, mentre es decideix si són legals. L'estratègia de la Plataforma és guanyar temps per poder mostrar als responsables polítics la contundència de la seua oposició.

Des del juny de l'any passat, la Plataforma Antiautopistes ha convocat ja tres manifestacions multitudinàries per expressar el rebuig de la població a aquests macroprojectes. Totes han reunit al voltant de 10.000 persones, "tot i que n'hi ha moltes més que estan en contra d'aquestes aberracions", afirma Marcos Lluy, un dels portaveus del col·lectiu, i que veurà com la seua casa serà derrocada pel govern de Jaume Matas. Els dirigents de la Conselleria d'Obres Públiques afirmen que el nombre de cases que s'haurà de destruir per fer els desdoblaments de carreteres "que no autopistes", matisen— serà d'una desena en total, més o menys,

incloent-hi els tres trams de les obres. Però la Plataforma assegura que en un tram de només 3 quilòmetres s'hauran d'espocar unes setze construccions.

No tocar l'empresa de Matutes. Quatre de les cases que desapareixeran, tal com figura als plànols del projecte, es troben just al davant de l'empresa del Grup Matutes Zumos Naturales. Allà hi ha projectada una rotonda nova. L'oposició ha denunciat que aquestes quatre cases s'enderrocaran per evitar tocar aquesta empresa de Matutes, a pesar que, segons el traçat de la carretera, la ubicació més lògica de la rotonda seria precisament on es troba Zumos Naturales. Per no haver de tocar aquesta instal·lació, la rotonda quedarà descentrada de la via principal i es tiraran a terra aquests quatre habitatges esmentats. L'episodi més recent de l'ambient d'enfrontament que es viu a Eivissa ha estat l'incendi de dues màquines excavadores, cremades per desconeguts durant la nit. Aquesta acció ha estat ràpidament condemnada i rebutjada per la Plataforma Antiautopistes i per la totalitat de partits polítics eivissencs, però el PP fa culpable el Pacte Progressista d'esquerra de fomentar la crispació i la violència. Justament el mateix que recrimina el Pacte al PP per haver impulsat aquests projectes "absolutament desproporcionats i faraònics", ha dit la portaveu progressista, Pilar Costa.

La polèmica ha arribat també als instituts, perquè, arran d'una manifestació estudiantil en què els alumnes tallaren una de les avingudes principals de la vila d'Eivissa durant unes hores, el PP ha acusat els professors de "manipular" i "instigar" els estudiants i ha arribat a demanar sancions contra els docents. Pares d'alumnes, ensenyants, estudiants i tot el col·lectiu han reaccionat com una pinya deplorant les acusacions del PP.

I una fàbrica d'asfalt. Paral·lelament, un altre element afegit encara ha proporcionat més llenya al foc: la instal·lació d'una fàbrica d'asfalt (per a la construcció de l'autopista de l'aeroport) just al costat del nucli urbà de Sant Jordi, i a tan sols 270 metres de distància d'una escola. La planta es volia ubicar també a una passa del Parc Natural de ses Salines i en plena línia d'aterratge de l'Aeroport d'Eivissa.

Aquesta planta asfàltica (que no tenia cap tipus de permís ni llicència) va revolucionar el poble de Sant Jordi, votant tradicional del PP, i fins l'Ajuntament del municipi –amb majoria conservadora– va declarar "completament intolerable" la ubicació d'aquesta fàbrica d'aglomerat al costat de Sant Jordi. MAB, tanmateix, va traslladar a la zona les peces de la planta i va començar a instal·lar-la, amb el suport dels dirigents del Consell Insular i del Govern balear. El president del Consell pitius, Pere Palau, encara va aconseguir indignar més els pares de l'escola i els veïns en general amb unes declaracions en què afirmava que "la fàbrica d'asfalt no contamina tant com es diu". Però la realitat és que, de sobte, i després d'una forta campanya de denúncia, la planta de MAB va desmantellar-se i ara busca una nova ubicació menys conflictiva.

Aquest és el primer episodi del primer mes i mig d'obres de les màquines per iniciar les autopistes. En el PP pitius i balear no poden ocultar la preocupació per la rotunditat de les protestes, inusuals a Mallorca i encara més a Menorca. "No s'ho esperaven, però farem el que faci falta per aturar aquesta barbaritat", afirmen veus de la Plataforma.